www.darulkamal.com **دارالکمال**، کمال آباد، پنڈی روڈ، **چکوال**

پیار پیام

(امّی جی دے ناں منظوم خط)

تابش کمال

بسم اللہ الرحمن الرحیم

اَلْجَنَّةُ تَحْتَ اَقْدَامِ الْاُمَّهَاتِ

جنت ماں دے پیراں ہیٹھ اے۔

‘پیار پیام’ جو پڑھے سنے، تابشؔ خوش تھیوے
سُکھ دے شربت، آب وصل دے بُکّاں بھر بھر پیوے

پیار پیام

امّی جی دے ناں منظوم خط

(بدّل سدّل تے واہدے نال)

تابش کمال

مُہاندرا

پوتھی ناواں ------- پیار پیام

لکھاری ------- تابش کمال

دوجی وار ------- اپریل 2019ء

گنتری ------- 50 ویہے

مُل ------- ماواں لئی دعاواں

سربندھ ------- نہال بخت کمال

ملن تھاں ------- دارالکمال، کمال آباد، پنڈی روڈ، چکوال

گل بات لئی ------- 03005144878

جذبے شورش کر کے دل وِچ کیتا آن قیام
شعراں دِی کُجھ صُورت بنی، لکھیا پیار پیام
اَسماناں توں حرف دے موتی آئے وِچ خیال
دیوے اپنی آپ گواہی ایہہ اَنمول کلام
تابشؔ ولّوں گھلّی ہوئی اَکھراں دِی سوغات
اپنی جنّت، اپنی سوہجھ سُلکھنی ماں دے نام

منگل، ۱۳؍صفر المظفر ۱۴۴۰ھ، ۲۳؍اکتوبر ۲۰۱۸ء، ۹؍کاتک

اشعار ـــ ۱۱ تا ۱۰۹

فرہنگ ـــ ۱۱۰ تا ۱۱۶

مِیماں نال محمدؐ لِکھدے، مِیماں نال ای ماواں
مِیم خزانہ لبھیا بَن کے رحمت دا سِرناواں

اجو کی ادبی کرامت

ماں جی دے ناں تابش کمال ہوراں دا ایہہ پَتر ہک نویں نینہہ اے۔ بابا فریدؒ توں لے کے اَج تک پورے پنجابی ادب دی گو یڑ کیتی جائے تے خبر ہوندی اے جے ایہہ پنجابی شاعری دے کھیتر وِچ ہک نواں تے نویکلا کم اے۔ تابش ہوراں ایس وِچ وحدانیت، رسالت، تصوّف تے عشق توں اڈ خون تے سماجی رشتے انج پروچھڑے نیں جیویں سُچے موتیاں دی مالا ہووے۔ ایس مالا دا ہر موتی اپنی وکھری لشکار رکھدا اے۔ میں اس پَتر نوں ہک ادبی کرامت سمجھناواں کیوں جے آن والا شعری ادب اینہوں پاسے کر کے کوئی نواں رستہ نئیں کڈھ سکے گا۔

ایس ''پیار پیام'' دی سطر سطر وِچ رشتیاں دی خشبو وی اے تے ہجر دا ساڑ وی تے ایس کلام اچ لوک دانش اسراں گندھی ہوئی اے جے اس دی واشنا ہر ہر شعر وِچ ہلکورے کھاندی پھِردی اے تے ہر ہر مصرعے چ سجھ دیاں رشماں تصوف نوں واجاں ماردیاں نظریں آؤندیاں نیں۔ بڈھیاں توں لے کے بالاں تیکر ہر کوئی ایس کلام دے شیشے چ اپنا آپ ویکھ سکدا اے۔

ایہہ پَتر ہک طرحاں دی منظوم آپ بیتی وی اے تے مثنوی وی جو تابش ہوراں سیف الملوک دی بحر اچ لکھی اے پر کمال دی گل اے پئی اس دے کسے شعر تے میاں محمدؒ ہوراں دا پرچھاواں نئیں پیندا۔ اکثر شاعر اس بحر دے ہُلارے چ آجاندے نیں تے بحر دا ردیف قافیہ انہاں نوں ٹور کے کسے ہور پاسے لے جاندا اے پر تابش کمال ہوریں آپے بحر دے سوار نیں تے قدرت نے انہاں نوں اینی توفیق دتی ہوئی اے جے ردیف قافیے

دی مُہار تے اکھراں دی واگ موڑ کے جدھر مرضی لے جان۔ تابش کمال اوہ پردھان کوی اے جیہڑا بحر دے لہرے وِچ نئیں آوٴندا سگوں اس نوں اپنے دھیانے لالیندا اے تے ایہہ کوئی معمولی گل نئیں۔

تابش کمال ہوریں اردو، پنجابی، پوٹھوہاری تے سرائیکی دے اجیہے لکھیکھ نیں جنہاں ہر صنف اچ اپنی تھاں بنائی اے تے انہاں دی واج وکھری تے نویکلی ای نئیں سُریلی وی اے۔ انہاں دے مصرعیاں دا ویروا موسیقی دے سُراں نال ایس طرحاں جڑ گیا اے جے شاعری تے موسیقی ہِک مِک ہوگئیاں نیں۔ سُر تے لفظ دا اکٹھا ہونا کدھرے صدیاں چ جا کے ممکن ہوندا اے تے اس دے واسطے اکھیں دا تیل ٹپکانا پیندا اے فیر کدھرے جا کے شعر دی باتی اُچی ہوندی اے تے لو آن لگ پیندی اے۔ اڈی محنت تے ریاضت ہر کسے دا کم نئیں۔ کنک دا بیں پا کے انتظار کرنا پیندا اے فیر کدھرے بالیاں دے بُمبل چمکار دے نیں تے کھیتر وِچ چونہاں پاسے سونا نظریں آوٴندا اے یا انج کہہ لو جے مکئی دا سٹا چھلی اتے پیلے پیلے تے سنہری وال آون تک دھپ اچ سڑدا رہندا اے۔ ایہہ اوہ نکتہ اے جیہدی گویڑ لانا سچے تے سُچے فنکار دا کم اے۔ میں اُنج دی شاعری نوں خاص عطا سمجھناواں تے فیر ایہو جیہی شاعری تے ہوندی ای انعام اے جیہڑا ہر کسے دی جھولی نئیں پیندا۔ تابش کمال نوں اللہ ولوں کوئی تھوڑ نئیں کیوں جے اوہ اللہ دے چنے ہوئے بندے نیں۔ ایہہ مثنوی کسے طرحاں وی روایتی تے ورتی ورتائی نئیں سگوں ہِک اصیل کم اے۔

ایہہ پَتر پڑھ کے اندازہ ہوندا اے جے ہِک وسیب توں دوجے وسیب تیکر ہجرت بندے نوں کیہہ کجھ سکھا دیندی اے تے اوہدا کرب کیویں ہِک شاعر نوں نویں راہ دسیندا اے۔ ''پیار پیام'' وِچ پوٹھوہاری دا نوروی اے تے سرائیکی دا دکھ وی۔ تابش کمال ہوراں دھنی، پنجابی تے

دوجیاں زباناں نوں اس طرحاں گنھیاں اے جے ساریاں اک مک ہوگئیاں نیں تے پڑھیار تائیں کوئی اوکھت نئیں ہوندی۔ ایہہ سادگی کنیاں مشکلاں نال ہتھ آوندی اے تے کنی ریاضت منگدی اے، اک اک شعر دی ہانہہ چوں چڑھکاں نکلدیاں نیں۔

ایہہ باغ حسین کمالؒ ہوراں دیاں دُعاواں تے برزخ آلیاں دا تابش کمال ہوراں نال پیار اے جیہڑا ایس مثنوی دے وچ ڈہلکاں پیا ماردا اے۔ ایس وِچ تابش ہوریں ہک وڈے روحانی بزرگ دے روپ وِچ وی نظریں آوندے نے تے کمال دی گل ایہہ ہے جے انہاں اپنے اندر دے بال نوں وی مرن نئیں دتا تے شوخی دا اوہ انداز قائم رکھیا ئے جیہڑا ہک پُتر اپنی ماں ماتا نال ای ورت سکدا اے۔

خط لکھنا ہک ثقافتی تے وسیبی کم اے پر ایس طرحاں دا پتر لکھنے آسطے بندے نوں تابش کمال ہونا چاہیدا ئے جیہڑا اجے تیک کلّا وی اے تے اس دا ہمزاد وی کوئی نئیں۔ سچی گل اے پئی تابش ہوراں پُتّر ہون دا حق ای ادا نئیں کیتا ایہہ وی دسیا اے جے سُپتر کیہو جیہے ہوندے نیں۔ ایہہ پتر دھرتی دے ساریاں پُتّراں ولوں اک فرض کفایہ اے جیہڑا تابش کمال ہوراں جیہے اَن مُلے تے ان رَلے پُتّر نے ادا کر کے اساں سبھاں نوں سُرخرو کر دِتا اے۔

میں ایس مثنوی نوں بابا فریدؒ توں لے کے خواجہ فریدؒ تائیں ہک ادبی معجزہ وی سمجھناواں جنہوں اَن جھک ہو کے سیف الملوک دے چانن اچ پڑھیا جاسکدا اے۔ ایسے طرحاں ماں دے موضوع تے فیضی دا ایہہ شعر

خوں کہ از مہر تو شد شیر بہ طفلی خوردم | باز خوں گشتہ واز دیدہ بروں می آید

بھانویں عظیم ہووے پر تابش کمال ہوراں دی مثنوی دا ہر ہر شعر فیضی دی تائید کردا جاندا اے۔ میں کنے چرتوں اس لافانی کلام دی چھاویں بیٹھا اس دے ہک ہک شعر نوں سر ڈاہ کے پڑھ ریہاں تے سچی پچھو تے اک عالمِ حیرت اچ آں تے اَن جھک ہو کے کہہ سکناں جے پنجابی دے وڈے صوفی شاعراں دے تذکرے اچ ایک ہور مہان شاعر دا وادھا ہو گیا اے۔ تابش ہوراں دی کافیاں چ ایس گل دے اشارے موجود سن پر ایس کلام نے میرے دعوے تے پکی پیڈی مہر لا چھڈی اے۔ چھڑی گل کرنا ہور شے اے تے مونہہ مہاندرے نال گل توں کم لینا وڈا کم اے۔ رب سچے نے تابش ہوراں نوں وڈے کم کرن دی توفیق دتی ہوئی اے تے ایہو جیہے کم کرنا انہاں دی فطرت اچ شامل اے۔ انہاں دے شعر پڑھیار نوں جسمانی تے روحانی دونہاں حوالیاں نال گھیر لیندے نیں۔ میرے نزدیک ایس طرحاں دا نوجّا تے نویکلا کم جدید تے اجو کے شعری ادب وچ اج توڑیں نئیں ہویا۔ ایس خط وچ انسان دے دکھ تے سکھ ہِک مِک ہو کے وسیب دی خشبو بن گئے نیں۔

آخر وِچ اینی گل کافی اے جے ایہہ مثنوی پنجابی ادب وِچ کسے وی طرحاں اک ان ہونا کم سی جنہوں تابش کمال ہوراں اک معجزہ بنا دتا اے تے مینوں یقین اے پئی جد توڑیں دھرتی تے ماواں دا وجود قائم اے انہاں شعراں نوں وی زوال نئیں آسکدا۔ میں ماں جی نوں لمی زندگی دی دعا دے نال مبارک دیناواں جنہاں پنجابی ادب نوں اجیہا پُتّر دان کیتا اے۔

اختر عثمان

۲۷، فروری ۲۰۱۹ء

چل خامے بِسم اللہ کریے، ناں مالِک دا جپیے
ہستی دے اِس سُندربن وِچ سِدّھا رَستہ نپیے

سَب تعریفاں☆[۱] دو عَالَم دے خَالق مالِک تائیں
سب توں وَدھ رحمٰن رحیم☆[۲] اے رَحمت والا سائیں

حَشر دیہاڑے☆[۳] دا اوہ مالِک، سَبھناں نوں رَنگ لاوے
ہر دن☆[۴] اُس دی شان نِرالی، ہر دم بھیس وَٹاوے

۱☆ الحمدللہ ربّ العالمین ۲☆ الرحمٰنِ الرحیم ۳☆ ملکِ یوم الدین ۴☆ کل یوم ھوفی شان

دِل دِے کعبے اَندر بہیئے، ڈَاہیئے عشق مصلیٰ
ساہواں نال رَلا کے تسبی جَپیے اَللّٰہ اَللّٰہ

پاک صفات اوہ ذَات اے جس نے سوہنے باغ کِھڑائے
مٹیاں وچّوں ساوَل کڈّھی، پُھل بُوٹے تے لائے

چَھلی وچّوں بُمبل کَڈّھے اَسماناں چوں تَارے
پھیتی پھیتی شیشے اندر اُس دے اِی چمکارے

آپ[1☆] اوہ سوہنا، سوہجھ نُوں مَنّے، سوہپن نُوں پرچاوے
سوہنیاں شکلاں والیاں دے نیں وَکھرے وَکھرے آوے

"کُن" فرما کے دو حرفاں دا جس نے زور وِکھایا
سجدے لئی اُس کُھلا ڈُلھا، رَنگلا فرش وِچھایا

'اِنِ الحُکمُ اِلَّا لِلّٰہ'[2☆] حق فرمان رَبانی
کعبۃ اللہ دے وسنیکاں سنیا پاک زبانی

1☆ اللہ جمیل ویحب الجمال 2☆ سورۃ یوسف۔۴۰

سپیاں اَندر موتی رکھے، ہِرناں وِچ کستُوری
کئیں نُوں وی محروم نہ کردا پاوے سبھ دی پُوری

جَبُل☆ وَرِیدوں نیڑے سوہنا اُنج تے نظر نہ آوے
ہر شے اَندر مخفی رہ کے اپنا آپ وِکھاوے

تیرے ناں دی برکت پاروں دل وِچ نُوری پھیرے
دھرتی دے ہر ذرّے اندر تیری ذات دے ڈیرے

☆ ونحن اقرب الیہ من حبل الورید

تیرے جُود، کرم دی گِنتر اَج توڑیں نئیں ہوئی
دونہاں جہاناں دے وچ تیرے وَل تکے ہر کوئی

لِسّے ، ماڑے نُوں ہر تھائیں دیندا آپ سہارا
جگ وِچ آپے کردا خیر تے شر دا خُوب نتارا

حشر دیہاڑے مہاڑا مالک اُچیاں شاناں والا
ساک اُس نال بنایا جیہڑا دونہاں جہاناں والاؐ

دونویں نگ اکٹھے ہِتھون ساوا ہووے ٹِلّہ
صل اللہ علیہ وسلم پڑھیے سَن بِسم اللہ

مِیم لکھن توں پہلاں دھوئیے زَم زَم نال زباناں
مِیم دے صدقے نُوری بدّل وَسدے کُل جہاناں

کُل عَالم توں وَدھ کے وکھرا مَاہی مِیم بنایا
دیہوں اُس لئی مُڑیا پِچھے، چَن دو نیم بنایا

مِیماں نال محمدؐ لِکھدے، مِیماں نال ای ماواں
مِیم خزانہ لبھیا بن کے رحمت دا سِرناواں

آپؐ دا نُور سی روشن جدوں کجھ وی نئیں سی بنیا
رُوح دے☆ میلے وچ خوش بختاں آپؐ دی ذات نُوں منیا

سوہنے مُکھ نے چانن ونڈیا، رات ہنیری ٹالی
دُنیا تے تشریف لیائے دو عالم دے والیؐ

☆روزِ میثاق، یومِ الست

پاک نبیؐ جو ذات ''اَحد'' دی ناں پہچان کراندے
عاجِز تے مسکین ہماتڑ کیہڑے پاسے جاندے

نُور[۱] پہاڑوں آ کے خلقت نُوں قرآن سنایا
پاک نبیؐ نے ''اَرحَامَکُم''[۲] دا فرمان سنایا

پھٹّاں وِچوں لہو پیا وَگّے آپؐ دُعاواں دیون
جیہڑا آپؐ نُوں دھپّاں سٹّے اوہنوں چھاواں دیون

۱☆ جبل النور ۲☆ رشتوں کا خیال رکھو۔

ذات، قبیلہ پُچھیا ای نئیں، جس دا وی ہتھ پھڑیا
مٹی دا ہر ذرّہ جِیویں چَن اَسمانی چڑھیا

مسکیناں وِچ رُتبے ونڈے، دِتّی شان غلاماں
کالی کملی دے وِچ رکھیا کیہہ خاصاں، کیہہ عاماں

نعمت خلقت دے وِچ وَنڈی، پِچھ نہ رِیہا کوئی
کِدھرے فیض دے بدّل وَسّے، کدھرے بجلی روئی

سوہنے پاک نبیؐ نے کتنے منزل تِیک اَپڑائے
اُٹھدے، باہندے، ڈِگدے، ڈھیندے، پیراں بھار کھلائے

چَن ٹُردا اَسماناں اُتّے جد وی نظریں آوے
چیتے اوندی آپؐ دی ہِجرت دل نُوں مُٹھ پے جاوے

لکھ اِحسان اُنہاںؐ دا جِنہاں سَن انسان بنایا
نھیرے دور نَسا کے ساڈی اَکھّیں چانن پایا

حشر دیہاڑے اَوکھے ویلے سَبھّاں دا بھَرواسا
آپؐ دی رحمت پاروں بھَرسی اوگن ہار دا کاسہ

پھُل درُوداں والے سوہنے پاک نبیؐ نُوں گھلیے
جواُس ذات دے عاشق ہوئے اُنہاں دے سنگ رَلیے

آپؐ دِی آل توں واری جِنہاں دِتا دِین نُوں وَاہدا
نالے سَبھ اَصحابؓ جِنہاں نے آپؐ دا جُھوٹھا کھاہدا

آپؐ ☆ دے قول مُبارک وچوں پائے اِنج اشارے
سارے پاک صحابہؓ دِسن جُوں اَسمانی تارے

ہر اِکؓ اُچیاں شاناں والا، ہر اِکؓ سر دا سائیں
پاک محمدؐ عزت بخشی، اونہاں سبھناں تائیں

آپؐ دی مالا دا ہر موتی، ہِک توں وَدھ ہِک ڈِھّٹے
چار مگر اوہ میوے جیہڑے ہِک دُوجے توں مِٹّھے

☆ اصحابی کالنجوم فبایھم اقتدیم اھتدیم (مشکوٰۃ)

ہِک صدیقؓ کہائے جِنہاں دِتّی خُوب گواہی
عمرؓ لئی خود آپؐ نے رب توں زاری کیتی آہی

دونواں بعد عُثمان غنیؓ جو ذُوالنّورین سدائے
ابوالحسنؓ شیر خدا دے 'علی ولی' کہلائے

'اسد اللہ' دا پاک لقَب ہِک آپؓ دے سِر ای سجّے
خیبر وچ جد شیراں وانگوں ویری اُتّے گجّے

فاطمہؓ، حسنؓ، حسینؓ دی ربّ نے کیسی شان وِکھائی
اُنہاں خاطر اَسماناں توں نُوری چادر آئی

زہراؓ وکھری شان دی حامل ستر ماواں وچّوں
آپؓ نے وکھرا چانن پایا پاکؐ نگاہواں وچّوں

"انا اعطینٰک الکوثر" جس دی شانے آیا
اُس دا غم تے درد ہمیشہ میرے دھیانے آیا

پاک نبیؐ دے موہڈے بیٹھے، کیتی خُوب سواری
حسنؓ، حسینؓ دے ناویں لگی جنتاں دی سرداری

حضرت باغؒ دے صدقے جِنہاں دِتّے نُوری جھولے
مَتّاں دیون شام صباحیں اَج وی اَوہلے اَوہلے

آپؒ دی ہر گل بات سی وکھری، پھَب تے چھَب نرالی
عین عشقے دی مَٹھی مَٹھی اَگ سینے وِچ بالی

عشق، عقل دا پیر و مُرشد، عشق ای عین عبادت
عشق رَسُول اے، عشق ای اَللہ، عشق ای میرے حضرت

عشق دے بھَانڈے بھریا رہندا شہد اخلاصاں والا
ہر دے وَس دی گل نئیں ایہہ ہے رستہ خاصاں والا

عشق ڈبووے عشق دا بیڑا، عشق ای پار لنگھاوے
عشق ملاح تے عشق مسافر عشق ای بنّے لاوے

عشق ہڈاں دا بالن بالے، خُون جگر دا پِیوے
آپے سینے پاڑے آپے عشق دا درزی سِیوے

عشقے دی سَردائی پِیتی، رنگ اَجیہا چڑھیا
ہوش حواس دا پلا چُھٹیا، بُھل گیا لِکھیا پڑھیا

رازِ عشق دے دِل وچ رکھ کے اَندروں اَندریں ہسّاں
میں تابِش منؔصور☆ نئیں جو دِل دِی ہر گل دَسّاں

☆ منصوؔر حلاج جس نے 'انا الحق' کا نعرہ لگایا تھا۔

اِکتارے تے وَجدا رہوے نِگھّا ساز دِلے دا
لوکاں اُتے کدے نہ کُھلے گُوھڑا راز دِلے دا

عشق دی ہر اِک پوتھی کھولی سارے وَرقے تھُلّے
جگ وچ اوہدا ناواں رہندا جیہڑا رب نہ بھُلّے

عاشق برزخ تِیکر اپنے قول اِقرار نبھاوے
عشق اجیہی پوڑھی جیہڑی اَسماناں ہتھ لاوے

نفس دیاں پوشاکاں لاہ کے پایا عشق دا چولا
ہر دم ''تُوں'' دا پاٹھ پکایا مُکیا ''میں'' دا رولا

دُور کدیں نہ ہووَن اَوہتوں پکھنُو خواباں والے
جس نوں وی رَب سائیں لاوے پَر سُرخاباں والے

کرم اُنہاںؒ دا جاری رہندا میرے نال ہمیشہ
سُفنے اندر پُچھدے رہندے سَبھ دا حال ہمیشہ

خیراں تے بَھلیائی ونڈنا، چنگا کرنا دَسیا
درد چھپاں وچ ہس ہس لہنا، ڈُبنا، ترنا دَسیا

حَشراں تیکر ٹھڈی ٹھیوے شالا گور اُنہاںؒ دی
ٹُردا تکیا میں جگ تابِش اَج وی ٹور اُنہاںؒ دی

اُنہاںؒ دی میراث ٹُری تے میرے توڑیں آئی
نُوری تاج پوا کے میری اَنکھ دھیانے لائی

شعر دی دولت ، درد خزانے نال ولایت دِتّی
اَسماناں دی سیر کرائی ، مینوں عزّت دِتّی

غَزلاں، نَظماں، کافی، گاوَن جو کُجھ وی میں لِکھیا
آپؐ دے کولوں اِذن لیا تے آپؐ دے کولوں سِکھیا

دل چوں لہو دے بوکے کڈّھے تاں کُجھ خامہ ٹُریا
ایویں نئیں ایہہ اَکھرّ لشکے ، پہلاں جگرا بُھریا

اَکھڑ اَکھڑ دھاگے وَٹّے، پاٹے لِیڑے سِیتے
سُخن سرا وِچ ڈیرے لائے شعر ای کھاہدے پِیتے

وَستی وَستی پِھریا ٹُریا، کیتیاں رَج رَج سیراں
کِدھروں پُھل پئے جھولی اَندر، کِدھروں کنڈے پیراں

سارے شہراں دی مِٹّی توں میرا گارا بنیا
رَل مِل خاک اکٹھی ہوئی تاں میں سارا بنیا

پِنڈی تے چکوال تے جہلم اپنے رنگ بکھیرے
تِنّاں میرے درد ونڈائے ، تنوّں دردی میرے

مُڑ مُڑ چیتے آون سوہنے راول دیس دیاں گلّاں
سینے اندر یاداں تڑفن ، جِنج سَمُندر چھلّاں

پِنڈی والے پُھلّاں وَرگے ، ماکھیں نالوں مِٹّھے
دِل نُوں مُٹّھاں پاون ، ایتھے ایہہ جئے لوکیں ڈِٹّھے

اس دھرتی دا مائے بُہتا قرض سرے تے چڑھیا
پردھاناں وچ بہہ کے سِکھیا، ایتھے لِکھیا پڑھیا

شُکر خدا دا اوّل دیہاڑے چنگیاں دا سنگ ملیا
سوچ فکر دے بُوہے کُھلے، باغ دِلے دا کِھلیا

علم ادب دے گوھر چُنے، حرفاں ہار پروئے
پیار دی مالا وچ میں چُن کے سوہنے یار پروئے

ہر اِک اپنے قول دا پکّا، ہر اِک گل دا جانُو
کوئی محرم راز نظم دا، کوئی غزل دا جانُو

سارے نامی، سارے ماہر، سبھ نُوں ڈھیر سلاہواں
فن دے اس بھنڈار اچ میں وی اپنا چرخہ ڈاہواں

اِک اِک موتی مالا والا، اِک اِک نُور نگینہ
ہر دا اپنا اپنا سُفنا، ہر دا کُھلا سینہ

یاراں نال بہاراں تَکیاں، یاراں سنگ خزاواں
بادِ صبا دے جھوٹے گِھدّے، جھَلیاں سخت ہواواں

داتا☆ تے ذیشان تے شمع وچ اوہ باہن کھلونا
کٹھیاں کھانا پینا نالے کٹھیاں ہَسنا ، رونا

لَمیاں بحثاں، چاہ دی پیالی وِچ طوفان اٹھانے
دانش، حکمت، رَمز تے نکتے، لُٹنے علم خزانے

☆ راولپنڈی کے معروف ادبی ٹھکانے

حرف دے تارے اکھ اچ رکھنا، اپنا سُخن بنانا
جو اج لکھنا پڑھنا کل اوہ سبھ نُوں آن سنانا

رَل مِل سبھ نے سوہلے گائے، رَل مِل سبھ نے لکھیا
اِک دُوجے نُوں بات سنائی، اِک دُوجے توں سکھیا

ہِجرت ہجراں دے پھٹ لائے، دُور اُنہاں تھِیں ہویا
ہک داوَد☆ سی دل دا جَانی قبراں وچ جا سویا

☆داوَد رضوان (میرا پہلا ادبی دوست)

فُرقت پَت جھَڑ لے کے آئی ، ہویاں دُور بہاراں
اوکھے اوکھے ساہ پئی لیندی جندڑی باہجوں یاراں

حضرت جیؒ دی پاک نگاہ سی میرے یاراں اُتے
رقص کریندے ویکھے سارے مَن دیاں تاراں اُتے

وسدے رہن ہمیشہ تابشؔ راول دیساں والے
دل دے اندر پیار دے پائے جِنہاں نُور اجالے

میں وَنجارا شہر سُخن دا گل نال گل ملاواں
تھائیں تھائیں بول سُریلے، مِٹھّے شعر سناواں

رَبّ رحمٰن رَحیم کَرِیم دا کَنج کریے شکرانہ
رحمت والی چھاویں جس نے رکھیا ہِک زمانہ

دِل دے واہتے اوہنے کیڈے سوہنے ساک بنائے
ما پیو جِیویں راجہ رانی، پُتر چاک بنائے

ہستی دے صحراواں اندر ٹھڈیاں مِٹھّیاں چھاواں
لوک نمانے کدھر جاندے جے نہ ہوندیاں ماواں

وَلیاں تے پیغمبراں ماں دے پیریں شاناں پائیاں
اِنہاں پیراں ہیٹھ ای لبھیاں ہر ہِک نُوں وڈیائیاں

غوث، قُطب، ابدالاں کولوں تیری شان اُچیری
ماں دا قُرب بہشتاں والا ماں دی ذات ودھیری

ماں جے راضی ہووے تابشؔ تاں رب ہوندا راضی
ایہا فتویٰ دیندے سارے صُوفی، عالم، قاضی

مائے تینوں ڈھیر سلاماں ڈھیر وَدھائیاں تینوں
میریاں ایہہ ترہائیاں سدّھراں ملنے آئیاں تینوں

دِل تیرے وَل، دھیان ترے وَل، تیں وَل سوچ اُڈاری
تیرے بِن کیہہ دِل دے جلسے، مجلس کیہڑے کاری

سوچ دا چہرہ ہر دم تَیں وَل، جِیویں سورج مُکھی
بَجھّ وَل مُکھڑا موڑ کے رہندی آسودہ تے سُکھی

دِیوے نی لو کمَنی رہنی تیز ہواواں اندر
مڑ مڑ تہاڑیاں وَازاں اچھّن مَہاڑے سَاہواں اندر

کیہہ توفیق جے لکھاں تیرے سب اوصاف حمیدہ
قلماں نیویں پاون ایتھے، کاغذ ہون دریدہ

وِرلا وِرلا اکھر آوے تیری شان تے پُورا
جس وچ تیری گل نہ ہووے، بے لویا، بے نُورا

اَکھ توں وَکھ ایں دس ہُن کِنج میں تیرے پیریں پوواں
تیریاں یاداں آون جِیویں پُھلّاں چوں خوشبوواں

شام توں سرگی تائیں بلدا نُوری دیوا تیرا
تیری اکھ دے پاروں ہویا چانن سینہ میرا

مُرشد پاک دے پیریں ہر دم فیض ملے مخلوقاں
تیری دُعائیں اِن شاء اللہ پُوریاں چارے چوکاں

خُوشیاں لَتھیاں دِل وِچ جِیویں ڈاراں بنّھ قطاراں
تیرے نال اِی رونق میلے، تیں سنگ باغ بہاراں

میرے ویہڑے جو خوشبوواں، جیہڑے وی رنگ لَتّھے
سبھّ کجھ تیری ذات دے صدقے، سَبھّے تیرے مَتّھے

سَبھّے رنگ محبت والے، سارے بول سُریلے
سُوہے، ساوے، بگے، پِیلے، نارنجی تے نِیلے

تیری گل چھڑے تے دِل وِچ اِنج دی ٹھاڈل پوندی
جُوں ترہائی دَھرتی اُتے کِن مِن کِن مِن ہوندی

تیرے ہَتّھیں سوہنی تسبی جس دا میں ہِک دانہ
بھانویں جیہڑی تھانویں رہواں دِل وِچ تیرا ٹھکانہ

ماں دا نام لیئے تے گُھلدے مونہاں وِچ مکھانے
ماں ہِک مِٹّھا جَنتی میوہ کہہ گئے لوک سیانے

دِیوا جگے تیری اکھ دا جِیویں چَن اسمانی
تیرے کولوں خوشبو منگے مائے رات دی رانی

بہنا ملیا تیرے پاروں اَج سُکھ چین دی چھاویں
جیہڑا پُھل کِھڑے اوہ تیرے صدقے، تیرے ناویں

عُمراں دے اِکلاپے دِل وچ جد وی اُٹھی پاوَن
'گوشہ ٔ باغ' دے☆ اندر بیٹھے پکھنو مَن پرچاوَن

بُوٹے چاون تاج پُھلاں دے، شبنم راہواں دھووے
منگ دُعا اس باغ دے اندر دائم رونق ہووے

تیرے بیلے آ کے مائے تیریاں مجھّاں چاراں
دُنیا دا ایہہ تخت ہزارہ تیرے سِر توں واراں

☆ گوشئہ باغ۔۔۔رہائش گاہ

اَکھ دی جھالر نال میں پھیراں بوہکر تیرے رستے
پیار دے کاروبار اچ ہوندے سارے سودے سستے

دِل کیتا جے ماں بولی وِچ ماں نُوں پُتّر لِکھّاں
سُورج توں رُشنائی لے کے روشن اَکھّر لِکھّاں

رَبّ سائیاں اِظہار دے موتی میری جھولی پاویں
ہر اِک اَکھّر نُوری رِشماں نال سدا لشکاویں

شَبد مرا ہر دل دے بوہے اتّے دستک دیوے
ذہناں اندر جھَاتی پاوے، سوچ دی کشتی کھیوے

اَکھراں دے میں ہار پروواں، سَجرے حرف اُلیکاں
لوح قلم دے خالق مالِک بخش مینوں توفیقاں

مولا میرے دل تے کھولیں سوچ خیال دیاں پَرتاں
ہر اِک اَکھّر اپنی مرضی، منشا نال میں وَرتاں

حرف حرف مَن بھاوٴنا لِکھّاں، رَکھّاں لاج سُخَن دی
پھَل پھُل ڈھیر دُعاواں دیون وَدّھے ساکھ چَمن دی

بحر چُنی میں جِس دے اندر ڈِھٹّی اِنج روانی
جیکن وا پُرے دی ہووے، جَنج دریا دا پانی

میاں محمدؒ☆ ہوراں وی اس بحر چوں موتی کڈّھے
شعراں دے اَسمان تے سوہنے، دودھے تارے گڈّھے

☆میاں محمد بخشؒ (کھڑی شریف)

'سیف ملوک' دا قصہ لکھیا، قلم دواتاں بھنیاں
شعر شناساں آپؒ دا رُتبہ، ناں تے شاناں منیاں

اَکھرّاں نال میں رِشتہ گنڈھیا، سَبّھے میرے سنگی
روز اَلست نُوں سوہنے رَب توں ایہا دولت منگی

اَکھرّ آسے پاسے پھردے بَنّھ کے ہَتھ قطاراں
جیہڑا چاہواں نَپ کے بَنّھاں، میرے ہَتھ مُہاراں

خوشیاں والا قِصّہ ہووے بھانویں گل کوئی غم دی
جِدھر مرضی موڑاں، میرے ہتھیں وَاگ قلم دی

خامے دی میں پکّی پیڈی رَاس پنی، نئیں چھوڑی
حرف دے میلے ڈُلکی چلدی میرے لفظ دی گھوڑی

دیوی شعر سُخن دی راتیں سُتیاں آن جگائے
وَن پُوَنّے لعل تے موتی میری جھولی پائے

مِصرع میرا اِنج دا جِیویں نگ مُندری وِچ جُڑیا
ماترے پُورے، وزن مکمل، نہ کوئی رُکن اِی تھُڑیا

ماں بولی دے سارے لہجے شعراں وچ میں رَکھّے
دَھنّی، چھاچھی، لِہندی، ماجھی، سَبھّ سواد میں چکھّے

محفل اندر پیش جو کیتا شعراں دا گُلدستہ
وَڈیاں شابس دے پھُل دِتے، بھریا دِل دا بستہ

گنج شکرؒ ☆۱ تے باہوؒ، مادھوؒ ☆۲، بُلھے شاہؒ جیہے ولیاں
وارث شاہؒ تے خواجہ صاحبؒ ☆۳ ڈھیر دُعاواں گھلیاں

سچلؒ، برخوردارؒ تے مقبولؒ، شاہ لطیف بھٹائی ☆۴
پیر فضلؒ تے جوگیؒ، دامنؒ واہ واہ داد اپڑائی

دھن دھرتی دے سبھ مونہہ متھے محفل اندر آہے
سبھّاں رج کے آدر کیتی، میرے بول سراہے

۱☆ بابا فریدؒ، پاکپتن ۲☆ شاہ حسینؒ ۳☆ خواجہ غلام فریدؒ، کوٹ مٹھن

۴☆ سچل سرمست، حافظ برخوردار، شاہجہان مقبل، پیر فضل حسین گجراتی، اللہ دتہ جوگی (جوگی جہلمی)، استاد دامن۔

شاہ مرادؔ[۱☆] تے شاہ شرفؔ نے خُوش ہو لایا گلے
شاہ چراغؔ تے پیلوؔ ہوراں کیتی بلّے بلّے

حضرت باغؒ تے[۲☆] قاضی صاحبؒ دوناں نے ایہہ کیہا
شعر سخن دے کھیتر اندر کیہڑا تابشؔ جیہا

داد سُخن دی سبّھ نے دتّی ، کئیں وی گھٹ نہ کیتی
وارو واریں متّھا چُمیا سُن کے ایہہ ہڈ بِیتی

۱☆ شاہ مراد، شاہ شرف ، شاہ چراغ ، پیلو (دھنی کے بڑے شاعر) ۲☆ قاضی عبدالحلیمؒ، ڈھاب، چکوال والے

ڈِھٹّے وِرلے وِرلے ایتھے جانُو شعر اَدب دے
ربّ سائیں نے وَکھرے وَکھرے ذوق بنائے سب دے

سُخن شناسی لمّا پینڈا، ایہہ بہوں کُھلا ویہڑا
ماں بولی دے رَمز پچھانے تیں توں بُہتے کیہڑا

خط دے پَنّے اُتے نُور اے ماں دے پیراں والا
ہر اِک مصرع جاپے جِیویں موتیاں والی مالا

مائے بُلھاں چِھٹّی اتّے لائی مُہر طلائی
ویکھ ''کمال آباد'' توں آئی تیں لئی پیار کمائی

ناویں کاتک ، سن اٹھارہ ، منگل ، تئی اکتوبر
تیرہ صفر، چوداں چالی نُوں ایہہ لکھیا پتر

غور فکر جو کیتی پاوَن لئی تاریخ دا مادہ
دینا پیا نئیں کجھ بُہتا ذہن تے زور زیادہ

ہاتف نے کیا مصرع دسیا، واری صدقے جاواں
"ماواں ہے پھُل باغ اِرم دا، ماواں ٹھڈیاں چھاواں"☆

میریا پترا اَپڑیں سِدّھا وِچ پنوال دی وَستی
سارے جگ توں سوہنی حضرت باغ کمال دی وَستی

جا کے اوتھے پہلاں ماں دے پیراں نُوں ہَتھ لاویں
بعد سلاموں میرے دِل دا حال اَحوال سناویں

☆ ۲۰۱۸ء

وطنوں دُور مُسافر دا کُجھ مان تران نہ کوئی
ماں مٹّی دے باہجوں مائے خاک پچھان نہ کوئی

میل ملاپ دیاں گلاں جاپن طعنے وچ پردیساں
اپنی مِٹی سونیوں چنگی ہِکّا بات اکھیساں

ملنے دی دَس پوندی ای نئیں سبھّے سال ہجر دے
کدیں کدیں سمجھوتے کرنے پیندے نال ہجر دے

یاداں والے کھُوہ تے کھلتا ماضی نُوں سد ماراں
میریاں ساہواں دے ہر سُر تے وجّن دل دیاں تاراں

کون دیہاڑا جد میں تابشؔ سب نُوں یاد نہ کیتا
سجّن بیلی دُور دُراڈے، بیٹھاں چُپ چُپیتا

اکھیاں اندر کھیڈ کھڈونے، پھِردے گھُگھّو گھوڑے
کیہڑا ویلا موڑ لیاوے کیہڑا رُوحاں جوڑے

آسے پاسے چار چوفیرے پیار دی سَدّھر پِھردی
یاداں کِکلی پاون ہر دم اَکنافے، چوگردی

اکھ میٹاں تے نظریں آون بھردیاں پیار گھڑولی
خواب دے ویہڑے گِدّھا پاون رَل مِل کے ہمجولی

چیتے آون کھیتر پِنڈ دے، یاد مکئی دی آندی
لَسّی، مکھّن، دیسی گھیو دی باس نہ مونہوں جاندی

ریل دی سیٹی، کُوک چکی دی، ڈھوراں دے گل ٹلیاں
سنگی ساتھی، بَنھ دا پِپّل، روڑھ، گراں دیاں گلیاں

لمیاں پینگھاں، پیار دے جُھوٹے، اَدھ اَسمان ہُلارے
ویلے دی مونہہ زور ہنیری سارے پکھنو ڈارے

مُڑ نہ ہتھّیں آون پنچھی، سُفنے نال سفینے
ریتاں وانگوں مُٹھ چوں نِکلن ہفتے، سال، مہینے

میں قُربان تیرے توں مائے تیرا مَتّھا نُوری
آس ملن دی کد تک رکھّاں، کد تک رہ سی دُوری

ہِک مُدّت توں بھریاں ہویاں ایہہ چشماں، ایہہ ڈَھنّاں
پانیوں پانی دِل دا کھیتر بند میں کِیکن بنھّاں

غم دے تِیراں سینہ وِنھیا کُجھ نئیں سُجھدا چارا
ہجر دا موہرا لُوں لُوں دَھسیا، کریے کَنج اُتارا

تیریاں راہواں تک تک چھیکڑ نین وچارے روئے
فضریں آس دے بوہے کھولے، راتیں تھک کے ڈھوئے

کَد تک زہر وِچھوڑا پیواں کَد تک تیں بن جیواں
کنّی پووے تیرے اون دی گل تے سَاوا تھِیواں

خواب نگر دے مَندر اَندر تینوں رَج رَج سَوراں
تیرے ناں دی عادت ہوئی میرے ہتھ دیاں پَوراں

کَنّاں وِچ رس گھولے مائے مَندی چنگی تیری
اکھّاں دے اس کمرے اندر مُورت ٹنگی تیری

دل دے گُجھے روگ اسانوں مائے سون نہ دیندے
ادھی راتیں رَل مِل سارے چاہنگاں روز مریندے

ہجر دے بَدّل وَسّے، دِل دا کوٹھا چوندا تکیا
اکھاں دا پرنالہ لہو دے ہنجو روندا تکیا

اکھ دے بُوہے اُتّے آ کے بیٹھیاں رہندیاں آساں
عمر گزردی جاندی تابشؔ مَتھّے پیاں لاساں

بِرہوں دے پھَٹ رہن سَدائیں سَجرے نالے ساوے
کون تروپے مارے کیہڑا آ کے ملہماں لاوے

ہجر دی آتش تن من پھُوکے، اَکھّیں لگیاں تاڑے
راگی دِیپک راگ سُنا کے ہور وِی سینہ سَاڑے

ساوی تھیوے آس ملن دی سازی ساز جو چھیڑے
کَن وِچ میگھ ملہار پووے تے ویکھاں تینوں نیڑے

اکھ دی سَردل سُنجی پئی اے خواب نہ دِسّے کوئی
دل دے لارے اُتّے شالا ہور نہ وِسّے کوئی

آساں دِل نُوں پکھیاں جَھل جَھل چھیکڑ ہِک دن ہریاں
لکھاں حیلے کریے ہتھ نہ آون وصال دیاں پریاں

چار چوفیرے دُکھ دے بیلے، میں وِچ لائیاں ڈھوکاں
غیر تے اپنے سارے آون، میں کس کس نوں روکاں

ہجر چنہاں چوں کیکن نکلاں رستہ نئیں کوئی سُجھدا
سوچاں جنے گوتے لاوَن ہور وی ذہن اُلجھدا

کَد تک کلیاں بہہ کے مائے یاداں دے کھُوہ گیڑاں
دل دے شیشے اتے پئیاں صد ہزار تریڑاں

ٹُر گیٔے دِل دے باگاں وچوں موسم لال گلابی
اکھّاں اندر پھردے رہندے مُکھڑے روز کتابی

دل دے کُجھ وسنیک جو وِچھڑے تکے نئیں فرکئیاں
سکھیاں پکھّی واساں وانگوں خورے کِدھر گئیاں

دِل تے آوے بھار غماں دا یا کوئی اوکھا ویلا
یاداں لاون دِل دے ویہڑے رَنگ برنگا میلہ

دِل چوں تابش چڑھنکاں نِکلن ٹُر گئے ساتھی سنگی
سینے اندر مدھم ہوئی ساہواں دی سارنگی

ہاسے کھیڈے ٹُر گئے خورے کدھر ہنجو دے کے
شور زمیناں اُتے اَج تک پُھل نئیں کِھڑدے ویکھے

تیرے جاوَن بعد ہجر دے کُھل گئے سَجرے کھاتے
نیندر اَکھیوں اَوہلے ہوئی، پیش پئے جگراتے

اُنج تے آون جاون لگیا رہندا سارے جگ دا
تیرے باہجوں مائے جگ وچ اُکّا جی نئیں لگدا

رُقعے بنھ بنھ کئی کبوتر تیرے وَل میں گھلّے
دِیپ اُمیداں والے دِل دی کندھ تے روز اِی بلّے

غم دی گُھمن گھیری اَندر چلدا نئیں کُجھ چارا
دِل بیڑی دا تیرے باہجوں کون اَے کھیون ہارا

جَھلیاں سَدھراں، مُتّاں ہویاں دِل وچ ڈیرے لائے
وَنج کے کسیو پار سُناویں ساری گل نی وائے

تیرے باہجوں مُکھ تے سرہیوں قطرہ قطرہ چوئی
پنساری دی ہَٹی تے جُوں ہَردل کِھلری ہوئی

لَمّے پینڈے، اوکھا ویلا، دُور دُراڈے سیّاں
کلّا پاندھی، گُوھڑا جنگل، وِچ نِماشاں پئیاں

تَن مَن میرا ساڑ مُکایا ازَلوں تَتیّ لوکاں
مائے آل دَوالے ڈاہڈے سُوتر کَتیّ لوکاں

مائے تینوں کول بٹھا کے چھیڑاں درد میں کیہڑا
تیرے ہتھ جے اُچے ہوَون مُک جاوے ہر جھیڑا

ہر گھانی دا تیل نئیں ہوندا وَرتن جوگا مائے
اَسماناں تے لے جاندا اے تیرا چوگا مائے

ہر مُشکل وِچ ہمتاں دیوے تیرا نُوری مَتّھا
میں ویلے دے پِڑ وِچ تابشؔ خالی ہتھ نہیں لَتّھا

تیریاں یاداں، گلّاں، باتاں جُوں نِکیاں دا ماکھی
دِل دا ہِکّا کم ہُن کرنا اِس دولت دِی راکھی

کیہڑا حال پُچھے دِلگیراں، کون دِلاسے دیوے
تیرے وَرگا کون سخی جو بھر بھر کاسے دیوے

تیرے کولوں سکھیا رَب دِی وَنڈ تے راضی رہنا
ہَس کے اوکھت سوکھت جرنا، دُھپّے چھاویں بہنا

ٹُٹّے دِل توں جوڑ وِکھائے مائے نال عمل دے
ہر گل تیری اِنج مکمل جیویں شعر غزل دے

تیری جُھدی پاروں گھر وچ آیا دور سُنہرا
سِر دے سائیںؒ بعد توں دِتّا پکّا پیڈا پہرا

تِیلا تِیلا کَٹھّا کر کے گھار بنایا آپے
دُنیا اُتے لاج رکھی تے بس تیرے سگھڑاپے

اَکھ دے ویہڑے لَتھیاں مائے نیندر لے کے پریاں
لوری دے کُجھ بول سُنا جے رُس نہ جاوَن اَڑیاں

راتیں آیت الکرسی پڑھ کے تیرا اوہ دَم کرنا
مِٹھّی نیندر، خواباں دے وِچ بدلاں اُتے ترنا

سینے وچ قرآن دے پہلے پُھل تُدھ آپ کھڑائے
اگلے سبّھے پینڈے حضرت باغ کمالؒ کرائے

جیوے نہالؔ کمال☆ ہمیشہ جس اُنہاںؒ نوں تکیا
اُس دے مگروں آپؒ نُوں کوئی ایسا تک نہ سَکیا

نِکی نِکی گل توں رُسناں، نِت نویاں فریشاں
بُڈّھی عمرے چیتے آون بال پنے دِیاں عیشاں

☆ نہال بخت کمال (فرزند)

تیرے قُرب دیاں گھڑیاں جیویں عیداں تے شب راتاں
نِمّے نِمّے ہاسے نالے نِکھیاں نِکھیاں باتاں

پیار تیرا اے تاج سِرے دا، جَچھّی گل دی گانی
اِس توں وَدھ کے ہور کیہہ ہوسی دُنیا وِچ سُلطانی

میرے سِر تے جیہڑے ویلے تُوں ہتھ رکھیں مائے
چونہاں پاسے نُور ودھیرا ہر دم کِھنڈدا جائے

ساڈے پاسے سَتّے خیراں، بس ہِک تیری لوڑ اے
جگ دی ہر اِک نعمت گھر وِچ تیری ذات دی تھوڑ اے

ہک عرضی اے میرے ولوں کِدھرے بھُل نہ جائیں
ویہل ملے تے میرے وَل وی چھیتی پھیرا پائیں

جِیویں جِیویں نیڑے آوَن تیرے اَون دیاں گھڑیاں
اکھیاں اندر جگنو چمکن، سینے وچ پھلجھڑیاں

بنسی تے الغوزے بولن نال طنبورے ساہواں
پُھل تے کلیاں کِھڑ کِھڑ ہَسّن ویکھ کے تینڈیاں راہواں

ڈاکی نُوں میں شہد پلاواں، جد اوہ مُڑ کے آوے
تیرے آوَن دے سندیسے، خیر دی بات سُناوے

سِر دے بھار جو حکم کریں تے مائے ٹُر کے آواں
لوک بٹھاندے گدّیاں اُتے، میں پَلکاں تے بھانواں

بھانویں میں مجبُور آں بُہتا تک نئیں سَکدا تینوں
فیر وی ذِکر اذکار دے اَندر دھیانے رَکھدا تینوں

ہر نماز دے بعد دُعاواں تیرے تائیں مائے
تیری ذات اے دُھپّاں اَندر جیویں گھُمرے سائے

تیرے ناں دِیاں نیتاں کر کے سجدے روز کریناں
مٹی اُتوں سِر چاناں واں، چا کے فیر دَھریناں

خوشیاں جُھمّر پاوَن شالا تیرے وَسدے ویہڑے
ٹھڈّی وا دے جھولے آون گھِن کے سُکھ سَنیہڑے

ہر دُکھ درد، اُداسی تیری اَکھ توں اَوہڈر ہوئے
رَنج، افسوس تے غم ہمیشہ تیتھوں دُور کھلوئے

تیرے دل دا نُور سلامت، دِیوا اَکھ دا جگّی
مَست ہوا دے جھولے آون، تَتّی وا نہ لگّی

تیرے بُلھاں تائیں اَپڑن سارے لَعل یَمن دے
خیراں تے خیراتاں منگن تیں توں پُھل چَمَن دے

تیری بانہہ وچ سُکھ دے گجرے، ہتھ خوشی دیاں وَنگاں
تیری خاطر سوہنے رب توں ہر پَل خیراں مَنگاں

سُفنے اندر جد وی آویں لکھ دُعاواں دیویں
کوئی نئیں کردا دُنیا اندر یاد اَسانوں ایویں

منتاں مَنّاں ، دھاگے بَنّھاں ، تیل مَسیتی پاواں
خورے اِنج مَنظُوری ہووے ، پاواں چُوری کاواں

کھَنڈ پتاسے وَنڈاں جے اَج کاگ بَنیرے بولے
باس مِلن دی پل پل میرے چار چوفیرے بولے

اَکھاں فرشیں رَکھی بیٹھاں تیریاں راہواں تکدا
تیری فُرقت یاد آوے تے اَتھرو ڈَک نئیں سَکدا

اوہ کیہہ جِیوے ہجر دا پھَنیر مُڑ مُڑ جس نوں ڈَنگے
اِکلاپے دے سنگ چُوراں دا ڈَسیا آب نہ مَنگے

آساں سُولی اُتے ٹنگیاں جُوں کِکراں تے لِیراں
سدھراں اِنج کُرلاوَن جِیویں سوہنیاں، سسیاں، ہِیراں

اَکھ تے فوٹو تک لیندی اے پر دِل دا کی کریے
چونہاں پاسے ہجر سمندر پَل پَل ڈُبیے تَریے

فوناں اُتّے گل کتھ جِیویں جُثّہ رُوحوں خالی
کِتھوں لے کے اون مشیناں بات وَجُوداں آلی

جے ایتھے تشریف لیاؤ بن جائے موج اَساڈی
تک تک اَکھّیں ٹھڈیاں تھیون ڈاہڈی سک تُہاڈی

سِر دُعاواں دا چھتنار اے گُوھڑی چھاں اے تیری
آکھن جِن ملائک تابشؔ وَکھری ماں اے تیری

پیر چُماں تے عَرشاں توڑیں وَدھے ایہہ وڈیائی
تیرے بَچڑے جیوندے رہوَن، میرے بھیناں بھائی

بھیناں دے سِر شرم حیا دی مائے چُنّی رَہوے
جگ دونہاں دیاں قسماں کھاوے، دونہہ نُوں مریم کہوے

بھائی جس دے ہون سلامت، اُس دے بھار وَدھیرے
بھائیاں نال ای چانن دِل دا، بھائیاں باہجھ ہنیرے

وَسدے رِہن نی پُتّر مائے جِیندیاں رِہن نی نونہاں
تیرے دَر تے مانگت ہویاں ساڈیاں سِکدیاں رُوحاں

بچیاں بچے تیری اَکھ دا نُور سلامت رَہوے
سَبھّ دے سِر تے سایا تیرا تا قیامت رَہوے

چیتے آوے مُڑ مُڑ جنھیں لَمّے پینڈے ملّے
دُنیا دے ایہہ جھیڑے چھَڈ کے ٹُر گئی☆ جنتاں وَلّے

☆ مرحومہ بھابھی صاحبہ

جنتاں اَندر خُوش پئے تھیون شالا تیرے ماپے
پیکے آندی جاندی رہویں، کول نہ اون اِکلاپے

تُوں خوش ایں تے ساری دُنیا خوش اے میرے کولوں
میرا مُردہ جی پیندا اے تیرے مِٹھڑے بولوں

تیرے نال اوہ حَج دا پینڈا اَج وی یاد اے مینوں
جگ تے میں رئیس کہایا ڈھیر وَدھائیاں تینوں

سوہنے رَبّ نے اپنے گھر دا سوہنا تُحفہ☆ گھلیا
واہ واہ موج منائی میں وی خوش بختاں وِچ رلیا

حضرت باغ کمالؒ دی ہر اک آشا پُوری ہوئی
دُوروں دُوروں میرے دَر تے خلقت آن کھلوئی

رَبّ سائیں دے صدقے تیری جندڑی لمّی ہووے
میں تے اِنج آں تیرے اَگے جِیویں کمّی ہووے

☆ غلافِ بابِ کعبہ

تیری شان اُچیری مائے ، میرا رُتبہ نیواں
تیرے پیر جو دھو دھو پیواں ، تاں میں جنتی تھیواں

میرا علم ، کتاباں تیری ہِکری گل توں نیویں
فِر کُجھ مِٹھڑے بول عطا کر شالا چِر تک جِیویں

تیری برکت پاروں دِتیاں سوہنے رَبّ اوہ شاناں
میرے جیہے مِسکین دی گُڈی پُہتی ست اَسماناں

ہُن تک جیہڑا پینڈا کیتا، تیری اَکھ دی لوئے
فکراں اکھیوں اَوہلے ہوئیاں، دُکھ مُسافر ہوئے

جیہڑی راہ دا میں آں پاندھی، ڈاہڈی اوکھی مائے
فیر وی منزل کر جاواں گا تیرے سائے سائے

پیار دی سَرگم چھیڑاں، ہر نُوں مِٹھے بول سُناواں
تتیاں دُھپّاں سِر تے سہہ کے وَنڈاں گُوھڑیاں چھاواں

جِس جِس دا ہتھ پھَڑیا اس دا وہم جڑاں تو مُکیا
بخت کمالی ہویا جِس دا اوہ کدے نئیں سُکیا

سَبھناں دے میں رَنج ونڈائے سبھ دے درد کھُدیڑے
سینے نال میں لایا اُس نوں جیہڑا آیا نیڑے

ہر ہک دے میں درد ونڈاواں، پاواں ہر وَل جھاتی
سبھ مخلوقاں دے غم جاپن مینوں جِیویں ذاتی

قدرت میری جھولی پایا پریم خزانہ چوکھا
میں فنکار آں ہر نوں دیواں تابشؔ پیار دا پوکھا

جو آوے اوہ پیار دیاں سوغاتاں لے کے جاوے
بِسم اللہ دی برکت پاروں دُنیا، دین کماوے

جس دی جو وی مُشکل ہووے اُس نُوں سہل بناواں
ہر سالک نُوں پَلّا پھڑ کے نُور محل☆ پہنچاواں

☆ دربارِاقدسؒ

جیہڑی رُوح کمالی ہوسی اُپکسی دو نہیں جہانیں
پردے اکھیاں توں ہَٹ ویسن اُڈسی ہر اَسمانیں

بس اک رُوح اجیہی لَبّھے نال حشر تک چلّے
عشق دیاں سوغاتاں منگے ، چھیڑے درد اوَلّے

لا الہ الا اللہ دی تسبیح نِت پرو واں
نام اللہ دیاں جگ وچ ونڈاں لوواں تے خوشبوواں

اسمِ ذات دے ذکراں پاروں کشتی پار لنگھاواں
ٹُٹیاں دِلاّں اُتے سوہنے ناں دی مُہر لگاواں

نیتاں دے رکھوالے تائیں جے منظُوری تھِیوے
میں وی جگ وچ ساواں ہوواں، سَدھر پُوری تھِیوے

سَبھ فیضان اے حضرت جؔیؒ دا جِنھاں بُوٹا لایا
جنتی تھِیون وڈ وڈیرے جِنھاں نُور ونڈایا

فتح نُورؒ ☆۱ تے خیر محمدؒ ☆۲ ہر سَدّے تے اَپڑن
حاجی احمدؒ، خان محمدؒ ☆۳ ☆۴ تھاں تھاں بانہواں نپڑن

اس توں وڈی کیہہ خوش بختی وَڈیاں دِی گل کریے
علم تے حکمت دے پُھل چُن کے سَکھناں کاسہ بھریے

اوہا سبھ توں چنگا ہوندا، اوہدا نام اُچیرا
پیار پریم دا پنچھی جِس دے مَن وچ لا لئے ڈیرا

☆۱ حضرت قاضی فتح نورؒ ☆۲ حضرت میاں خیر محمدؒ ☆۳ حضرت حاجی احمد ہیلانیؒ ☆۴ حضرت حافظ خان محمدؒ (نامور خاندانی بزرگ)

غیر ہووے یا اپنا تابشؔ بَھلّا منگیے ہَر دا
ربّ[۱☆] وی اُس تے رحم نئیں کردا جیہڑا رحم نئیں کردا

چار دِناں دے رونق میلے، فیر اَوہ لمّاں پینڈا
نال دُعاواں دے گنجینے بھر دے کاسہ مینڈا

بھانویں ایتھے بَن بَن بہیے اَوڑک ایتھوں جانا
دُنیا دے سنگ دل کیہہ لانا دُنیا[۲☆] بندی خانہ

۱☆ من لا یرحم لا یرحم (مسلم) ۲☆ الدنیا سجن المومن (مسلم)

لکھ معجُوناں کھائیے مُکھ دی لالی مُڑ نئیں آندی
کشتی کھینڈیاں کھینڈیاں آخر پانی وِچ ڈُب جاندی

سدا کسے نہ رہنا ایتھے آخر ٹَورا کرنا
ہر دم چنگی نیت کریے، جو کرنا اوہ بھرنا

'اِنما الاعمال' پنڈ کلی کُھل سی جیہڑے ویلے
بُھل ویسن فِر دُنیا دے ایہہ کُوڑے میلے ٹھیلے

ہر دم گیان دھیان اِچ رکھیے قول الستاں والا
دِل تے کِدھرے لگ نہ جاوے بے خبری دا جالا

شرمندہ نہ کوئی تِھیوے شالا سائیاں اَگے
ہر ہِک اوتھے خُوش دِسّے، پچھتاوا نہ لگے

تیرے کارن سوکھا ہووے مَندڑا حال فقیراں
بیڑا پار لگے جے مائے معاف کریں تقصیراں

تُوں راضی تے راضی تھیون میتھوں سبھّے سائیں
تیرا ایہہ احسان نہ بُھلسی مینوں حشراں تائیں

ڈھیر دُعاواں شالا ہر دا رُسیا یار مَنیوے
ہجر ہنیرا نیڑ نہ آوے، بَلّن سب دے دِیوے

لے ہُن خط نُوں بند میں کرنا رکھنا واں میں خامہ
تیری دُعا دے صدقے میرے سِر تے رہے عمامہ

پوتریاں ولوں سلامی اَپڑے جِیون خوشیّ ، اُجالاّ
نالے باّنو رانی جیوے حشراں تِیکر شالا

جگ دیاں سب دھیاں شالا تابشؔ خیریں وَسّن
جیہڑے ویہڑے جاون اوتھے کلیاں وانگوں ہَسّن

ہر دھی بھین دے سِر تے رہوے شرماں والی چُنّی
رَبّ سائیں مان سلامت رَکھّے وَسّے دِین تے دُنّی

پُتّر دل دا چین تے دھیاں اَکھ دا نُور اُجالا
اِنہاں توں محروم نہ رہوے کوئی جگ وِچ شالا

حاؔلی تیری اَکھ دا تارا یاد کریندا تینوں
ہر اِک دھڑکن ہر اِک ساہ نال وَاجاں دیندا تینوں

سوہنیاں دے سُلطان وے حاؔلی تینوں ہر گل سَجّے
جیون دے اس پِڑ وچ مولا تیرے پردے کَجّے

مِسّی روٹی، دَودھی حلوہ، نالے ساگ پکا کے
مائے تیریاں رَاہواں تکدی موّنا☆ اَڈیاں چا کے

محلے، پانڈی دے وِچ جو وِی حال اَساڈا پُچھّے
اوہدی جھولی پاوے مُولا پُھلّاں والے گُچھّے

خویش قبیلہ وَسدا رہوے خوشیاں مانن سارے
ہر اِک مِٹھّے بول وٹاوے، جِیویں شکّر پارے

☆ اہلیہ

دُدّھوں، پُتروں تھوڑ نہ ہووے جِیندے رہن ہمیشہ
اِک دُوجے نال ہسّن کھیڈن رَل مِل بہن ہمیشہ

ہَسدے وَسدے رہن دِلاں تے راج کریندے جیہڑے
سُکھ دے پنچھی آہلنا پاوَن شالا سب دے ویہڑے

اِک اِک سنگی ساتھی میرا، جِیویں خون وَرِیداں
سارے میںنوں چیتے آون، ہر شب راتاں، عیداں

موتہہ بولے سبھ رشتے ناتے دل وِچ رہن ہمیشہ
ہِک دوجے توں مُکھ نہ پھیرن اپنا کہن ہمیشہ

اصلاں نسلاں تائیں قائم رکھدے بھین بھروڈی
چار دناں دی گل نئیں ایہہ ہے لمّے ساہ دی کوڈی

پُھلاں وَرگے مُکھڑے چَمکن دِل وچ وانگ ستارے
سبھّے ملنے آون مینوں راتیں خواب کنارے

اسیں آخر شب دے دیوے، جیہڑے مگروں آون
پچھّی راہ دے پاندھی تھیون، شالا سوہجھ کماون

مرشد باغ کمالؒ ہوراں نُوں ڈھیر عقیدت اَپڑے
اِس توں وَدھ کے سَوہجھ نہ کوئی تیری معرفت اَپڑے

مائے لے فر اَللہ بیلی کہن دا وِیلا آیا
تیرا سایا دُنیا اُتے میرا کُل سرمایہ

چھیتی اَون دا قول دیئیں تے خامہ ہیٹھاں رکھّاں
کد تک تیرے دَرشن ہوسن، کد تک تاہنگاں رَکھاں

'پیار پیام' جو پڑھے سنے، تابش خوش ہِتھیوے
سُکھ دے شربت، آب وصل دے بُکّاں بھَر بھَر پیوے

سیر ہو جاسی پڑھ کے اس نُوں ورہیاں دا ترہایا
پیار پریم دا پانی بھر کے میں تالاب بنایا

خامے دی اَکھ ہَنیویں ہوئی، قَرطاسوں شرمایا
جذبے دا مونہہ زور سمندر کُوزے وچ نئیں آیا

خط وچ ساری گل نہ ہووے، خط دا پَلّا سوڑا
ہَڑھ سی دِل وِچ سوچاں دا پر لِکھ سکیا میں تھوڑا

کاغذ کالے کرکر فِر وی دِل دیاں دِل وِچ رہیاں
محرم ایں توں حال مرے دی بُجھ لے جو نئیں کہیاں

فرہنگ (بلحاظِ حروفِ تہجی)

ا/آ

اپڑنا ... پہنچنا

اُتارا ... علاج

اجیہا ... ایسا

اچھن ... آئیں

اچیری ... اونچی

اڈاری ... اڑان، پرواز

اذن ... اجازت

اِکتارا ... ایک ساز، طنبورا

اِکلاپا ... تنہائی

اکناف ... اطراف

اکھر ... لفظ

الَست ... ارواح کی پیدائش کی طرف اشارہ، (قول اقرار کا دن)

الغوزہ ... ایک آلۂ موسیقی

الیکنا ... لکھنا، نقش کرنا

اَنکھ ... آنکھ

اوڑک ... آخر کار

اوکھت سوکھت ... دکھ سکھ

اوگن ہار ... گناہگار

اوّلے ... نرالے، نادر

اوہتوں ... اُس سے

اوہڈر ... اوجھل

اَوہلا ... پیچھے، اوٹ

آدر ... خاطر مدارت

آشا ... امید، آس

آوا ... بھٹھی

آہلنا ... گھونسلہ

ب/بھ

باس ... خوشبو، مہکار

باغِ ارم ... جنت کا باغ

بالن ... جلانے کی لکڑی، ایندھن

باہجھ ... بغیر

برہوں ... جدائی، فراق

بگے ... سفید

بلھ ... ہونٹ

بندی خانہ ... قیدخانہ

بنسی ... بانسری

بنیرے ... چھت کی منڈیر

بنّے ... کھیت کا کنارا، سرحد
بوکے ... ڈول
بوہکر ... جھاڑو
بیلے ... دریائی کنارے کے جنگل
بھار ... عزت، ساکھ، دبدبہ
بھُرنا ... جھڑنا
بھرواسا ... بھروسہ،سہارا،امید
بھین بھروڈی ... بھائی چارہ

پ/پھ

پاٹھ ... سبق
پاندھی ... مسافر
پانڈی ... گاؤں کا محلّہ،حصہ
پاروں ... وجہ سے، بہ سبب
پرچاوے ... پسند کرے
پُرے ... شمال سے چلنے والی ہوا
پردھان ... عقلمند
پِڑ ... اکھاڑہ، پنڈال
پِچھ ... پیچھے
پکھی واس ... خانہ بدوش
پکھنو ... پرندہ، طائر
پنا ... کاغذ،صفحہ، ورق
پنڈکلی ... پوٹلی
پوتھی ... کتاب
پوکھا ... شگون،فال
پہتی ... پہنچی
پینڈا ... سفر،مسافت
پھب ... جمال،خوبصورتی
پھَٹ ... زخم
پھَنیئر ... ناگ،کوبراسانپ
پھیتی ... چکناچور،ٹکڑے ٹکڑے

ت/تھ

تاڑے ... ٹکٹکی باندھے
تاہنگاں ... امیدیں
تران ... آسرا،سہارا، پناہ
ترہائی ... پیاسی
تڑفن ... تڑپنا
تیکر ... تک
تھاں ... جگہ
تھُلے ... پلٹے

ٹ/ٹھ

ٹلہ ... ٹیلہ (کنایۃً مٹی کا ڈھیر، انسان)

ٹور ... چال، رفتار، انداز

ٹھاڈل ... ٹھنڈک

ج/جھ

جپنا ... ورد کرنا

جثہ ... جسم

جرنا ... سہنا، برداشت کرنا

جگے ... روشن رہے

جُہدی ... محنت، مشقت، کوشش

جود ... فیاضی، سخاوت

جھیڑے ... بکھیڑے

چ/چھ

چاک ... نوکر

چانن ... روشنی

چاہنگاں ... چیخ وپکار، شور شرابا

چِر تک ... دیر تک

چڑھنکاں ... ٹیسیں

چمکار ... چمک دمک

چنہاں ... دریا (چناب)

چوکاں ... کونے

چوگا ... اناج، رزق، خوراک

چوگردی ... چاروں طرف

چوندا ... ٹپکتا ہوا

چیتے آنا ... یاد آنا

چھب ... خوبصورتی، حسن

چھاچھی ... اٹک، ہری پور، ہزارہ، ایبٹ آباد اور گردونواح کا پنجابی لہجہ

چھتنار ... نہایت گھنا

چھَلاں ... لہریں

چھیکڑ ... آخرش، آخرکار

ح

حبل ورید ... شہ رگ

خ

خویش قبیلہ ... عزیز واقارب، اہلِ خاندان

خامہ ... قلم

د/دھ

دردی ... ہمدرد، غمگسار

دریدہ ... پھٹا ہوا

دس ... اطلاع، خبر

دلکی ... گھوڑے کی ایک دلکش چال

دیپک راگ... ایک راگ جس کے بارے میں مشہور ہے کہ اس کی تاثیر سے آگ لگ جاتی ہے۔

دیہوں ... سورج

دَھسیا ... سرایت کر گیا، اتر گیا

دھنی ... چکوال کے علاقہ میں بولا جانے والا پنجابی لہجہ

ڈ/ڈھ

ڈاراں ... جھرمٹ، جھنڈ

ڈاری ... اڑان، پرواز

ڈارے ... اڑائے

ڈاکی ... ڈاکیا

ڈھن ... تالاب

ڈھور ... جانور

ڈِٹھی ... دیکھی

ر

راس ... لگام، مہار

راکھی ... حفاظت

رشماں ... کرنیں

رُکن ... لفظ کے اجزاء، (بحر کے اجزاء)

رنگلا ... رنگیلا

روڑھ ... میدان

روشنائی ... روشنی (لکھنے کی سیاہی)

س

ساک ... رشتے، ناتے

ساول ... سبزہ

سبھاں ... سب کو

سجرے ... نئے، تازہ

سجھ ... سورج

سد ... آواز، پکار

سَدّھر ... آرزو، تمنا

سردائی ... ایک مشروب

سردل ... دہلیز

سرناواں ... سرنامہ، عنوان

سفنے ... خواب

سِک ... خواہش، تمنا

سکھ چین ... ایک گھنا سایہ دار درخت

سکھناں ... خالی

سلکھنی ... خوش بخت،خوش نصیب

سنجی ... ویران

سَن ... ساتھ، ہمراہ

سُندربن ... بنگلہ دیش کے مشہور جنگلات

سَنگ ... ساتھ، رفاقت

سنگ چور ... ایک نہایت زہریلا سانپ

سنیہڑے ... پیغامات، سندیسے

سورنا ... وظیفہ کرنا، مالا جپنا

سوتر ... دھاگا،سوت

سوہا ... سرخ

سوہپن ... خوبصورتی

سوہجھ ... خوبصورتی

سوہلے ... گیت

ش

شابس ... شاباش، داد

شبد ... لفظ

شورزمین ... بنجر زمین،کلر زمین

شورش ... ہنگامہ

ط

طنبورہ ... ایک آلۂ موسیقی

طلائی ... سنہری

ف

فرقت ... جدائی

فضریں ... صبح سویرے،تڑکے

ق

قرطاس ... کاغذ

ک،کھ

کاسہ ... پیالہ

کاگ ... کوا

کرلانا ... فریاد کرنا

کَتے ... کاتنا، روئی سے دھاگہ بنانا

کَتھ ... بات چیت، گفتگو

کھدیڑے ... باہر نکالے، دور ہٹائے

کِھڑنا ... کھلنا

کِھلری ... بکھری

کِھنڈنا ... پھیلنا

کھیتر ... میدان

کھیون ہار ... ملّاح

کھیوے ... چلائے

گ، گھ

گانی ... ایک زیور، مالا
گجے ... گرجے
گجھے ... نہاں، اندرونی
گِدّھا ... ایک پنجابی رقص
گڈھے ... بنائے، تیار کیے
گراں ... گاؤں
گنتر ... گنتی
گنجینے ... خزانے
گنڈھیا ... جوڑا
گوتے ... غوطے
گور ... قبر
گوھڑا ... گہرا، عمیق
گوھڑی ... گاڑھی، گھنی

گھُلنا ... تحلیل ہونا، پگھلنا
گھَلیا ... بھیجا
گھُمرے ... گھنے
گھُمن گھیری ... گرداب، بھنور

ل

لاج ... عزت، حرمت
لاساں ... شکنیں
لسے، ماڑے ... کمزور، ناتواں
لشکانا ... چمکانا
لنگھاوے ... پار اتارے
لوکیں ... لوگ
لیڑے ... کپڑے کے ٹکڑے، پارچے
لوں لوں ... انسانی بدن کے بال، رونگٹے

لہندی (شاہ پوری) ... میانوالی، بھکر، خوشاب، سرگودھا، شاہ پور اور ملحقہ علاقائی لہجہ

م

ماترے ... ناپ تول، (اعراب وحروفِ علت)
ماجھی ... گجرات سے لاہور، امرتسر اور گورداس پور کا لہجہ۔ اسے پنجابی زبان کا مرکزی اور ٹکسالی لہجہ مانا جاتا ہے۔
مان ... عزت، قدر ومنزلت
مانگت ... گداگر، بھکاری
مت ... نصیحت
مٹھڑے ... میٹھے
مکھانے ... ایک قسم کی مٹھائی
ملھم ... مرہم
مہاندرا ... شکل وشبہات، روپ

من بھاؤنا... من پسند

مندری ... انگوٹھی

موہرا ... زہر۔سم

مہار ... باگ، نکیل

میگھ ملہار... ملن راگ

ن

نتارا ... نتیجہ، فیصلہ

نگھا ... پرتپاک، پرخلوص

نمانے ... بے چارے، بے کس

نِمے نِمے ... ہلکے ہلکے

و

واگ ... مہار، نکیل

وانگ ... مثل، مشابہ

واہتے ... واسطے، لیئے

واہدا ... بہتات، بڑھوتری

وچھوڑا ... جدائی

ودھائی ... مبارک باد

ودھیرا ... زیادہ، وافر

وڈیائیاں... بڑائی، عظمت

ورتاں ... برتوں، استعمال کروں

ورلا ورلا ... مخصوص، اِکا دُکا

وزن ... شعر کا ناپ تول

وسنیک ... قدیم باشندہ، رہائشی

وِسے ...اعتبار کرے

وَکھ ... الگ، علیحدہ، جدا

ونجارا ... سوداگر، بنجارا

ونگاں ... چوڑیاں

وِنھیا ... زخمی کیا، گھائل کیا

ہ

ہاتف ... صدائے غیب، نوائے سروش

ہڈاں ... ہڈیاں

ہڈ بیتی ... آپ بیتی

ہردل ... ہلدی

ہڑھ ... سیلاب

ہِکری ... اکیلی

ہماتڑ ... ہم جیسے

ہیٹھ ... نیچے، زمین پر



ماں جی

مَتّھا چُمدے ٹھڈے بُلھ
سینے لاندے کمدے ہتھ
چاواں نال تکیندیاں اکھیاں
شالا نظر نہ لگے
ورہیاں تیکر دیوا جگّے
جَد وی دنیا دا کوئی رولا
دِل نوں وِنّھے
میں اوہ جھولی لبھ کے اوتھے سِر رکھناواں
رولے رَپّے مُک جاندے نیں

ربّا سچیا!
میرے سِر تے اس چادر دی چھاں نوں رکھیں
اِکّو سدّھر
ہتھ نہ پیراں اُتوں چاواں
جھولی دے وِچ سر رکھّاں تے
اوسے تھاں مر جاواں

(ماخوذ --- شام پئی بن شام --- تابش کمال)